

ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

Слюсаренко О.О., здобувач вищої освіти групи ПУА 6/1

Науковий керівник – Мельник І.О., канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

Близько половини населення Землі дихає повітрям, яке офіційно визнане шкідливим для здоров'я. Стан атмосферного повітря – один з головних чинників, які впливають на здоров'я населення. У всьому світі показники забруднення намагаються скорочувати, однак Україні це поки що не вдається.

Під забрудненням розуміється процес внесення в повітря або утворення в ньому фізичних агентів, хімічних речовин чи організмів, які несприятливо впливають на середовище життя або завдають шкоди матеріальним цінностям. У певному сенсі забрудненням можна вважати і вилучення з повітря окремих газових інгредієнтів (зокрема, кисню) великими технологічними об'єктами. І справа не тільки в тому, що гази, які потрапляють в атмосферу, пил, сірка, свинець та інші речовини небезпечні для людського організму - вони несприятливо впливають на кругообіг багатьох компонентів на землі. Забруднюючі та отруйні речовини переносяться на великі відстані, потрапляють з опадами в ґрунт, поверхневі і

підземні води, в океани, отруюють навколишнє середовище, негативно позначаються на прирості рослинної маси.

Основними забруднювачами повітря в Україні є підприємства чорної металургії, енергетики, вугільної промисловості, хімічної та нафтохімічної промисловості. Однак, значний вплив на це мають також викиди з ТЕЦ та автомобілі, кількість яких щороку зростає.

Небезпечно це тому, що у своєму складі вихлопні гази мають безліч шкідливих речовин: чадний та вуглекислий газ, оксиди азоту, вуглеводні, сажу, бензопірени та важкі метали. Чадний газ (CO) є надзвичайно шкідливим для людей, оскільки, при потраплянні в організм та з'єднанні з гемоглобіном крові, утворюється процес, який призводить до кисневого голодування організму.

Також однією з найтоксичніших речовин є бензопірен, який утворюється при згоранні пального. Він є канцерогеном та мутагеном, тобто, спричиняє появу онкологічних захворювань і викликає порушення на генетичному рівні.

В Україні значна частка забруднення атмосферного повітря припадає на стаціонарні джерела викидів. Застаріле обладнання та технології промислових підприємств зумовлюють викиди у катастрофічних обсягах.

Викиди токсичних речовин в атмосферу від теплових електростанцій та теплоелектроцентралей, середній вік яких перевищує 45 років, складають найбільшу частку в промисловому забрудненні повітря.

За оцінкою міжнародних експертів щорічні збитки, спричинені лише шкодою здоров'ю населення від викидів підприємств теплової енергетики, оцінюються в 9,1 млрд євро.

Найпоширенішими в атмосферному повітрі є основні забруднювальні речовини – завислі тверді частинки, діоксид сірки, оксид вуглецю, оксиди азоту, які потрапляють в атмосферу під час спалювання органічного палива.

Сьогодні атмосфера Землі розігрівається набагато швидше, ніж будь-коли в минулому. І це зумовлено діяльністю людини:

– по-перше, людина підігріває атмосферу, спалюючи велику кількість вугілля, нафти, газу, а також уводячи в дію атомні електростанції;

– по-друге, і це головне, в результаті спалювання органічного палива, а також унаслідок знищення лісів у атмосфері нагромаджується вуглекислий газ.

Такий вплив людини на атмосферу зумовлює ряд негативних явищ, що поступово руйнують первинний стан атмосфери та негативно діють на живі організми. Це такі явища як: озонові діри, парниковий ефект, кислотні дощі та ін..

Біосфері властиві самовідновлювальні якості. Ця здатність біосфери довгий час експлуатувалась людиною бездумно та по-хижацькому. Відходи виробництва викидались в повітря в розрахунку на те, що будуть знешкоджені та перероблені самою природою. Здавалось, що якою б не була велика загальна маса відходів, порівняно з відновлювальними властивостями біосфери вона незначна. Проте процес забруднення різко прогресує, і стає очевидним, що природні системи самоочищення рано чи пізно не зможуть витримати такого натиску.

Щоб виправити ситуацію Україні потрібно якнайшвидше ввести нові стандарти для промисловості, модернізувати застаріле обладнання і повністю перейти на нові екологічні енергозберігаючі технології. Через непросту ситуацію в країні, питання забруднення повітря не є пріоритетним, а для того, щоб запровадити нові стандарти, потрібно стабілізувати економіку.

Потенційний інвестор ніколи не буде вкладати гроші в модернізацію підприємств в умовах політичної нестабільності. Крім того, вкрай необхідно впровадити жорсткий контроль за якістю пального, що постачається і реалізовується в Україні, а також заборонити розповсюджувати етилований бензин. І, на сам кінець, значно змінити ситуацію можна шляхом переходу до відновлювальної енергетики, яка є надзвичайно популярною у цілому світі.

Повним вирішенням проблеми забруднення повітря є лише поетапний перехід від використання викопного палива в транспорті та енергетиці до відновлюваної енергетики та нових технологій.

Список використаних джерел

1. Білявський Г. О. Основи екології / Г. О. Білявський; [Підручник для студентів вищих навчальних закладів]. -К.: Либідь, 2014. - 406 с.
2. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища / В. С. Джигирей; [Навч. посібник]. -К.: Знання, КОО., 2015. – 309 с.
4. Міністерство екології та природних ресурсів України: Матеріали Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2016 році / М. С. Козловська[та ін.]. – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2017. – 383 с